

Csurgó Bernadett⁸⁹

A városi nyomás és a szolgáltató vidék

(Urban pressure and consumption countryside)

A posztproduktivista megközelítése vidékszociológiában, a 80-as években jelent meg. A kutatók figyelme a vidék átalakulása, az ellenurbanizációs folyamatok, a fogyasztói igények megjelenése felé fordult. A lokalitások, a helyi cselekvés és a helyi társadalmon kívülről érkező akciók vizsgálata került a vidékkutatások középpontjába. A vidéki tér funkcionális átalakulása és a fogyasztás felértékelődése pedig a társadalmi reprezentáció és a diskurzusok vizsgálatára ösztönözte kutatókat. A „szolgáltató vidék” (*consumption countryside*) alapját azok a szociológiai kutatások jelentik, amelyek a vidéki társadalom átalakulását az ipari társadalomból a posztmodern társadalomba való átmenetként értelmezik

Az átalakuló vidék-város kapcsolat a vidéki területeken jelentkező városi nyomásként (*urban pressure*) is értelmezhető, ami a beépített terület és a lakosságszám növekedését, az állandóan (beköltözők) vagy átmenetileg (turisták) jelen lévő új szereplők megjelenését, valamint a helyi gazdasági tevékenységek diverzifikálódását és új gazdasági tevékenységek megerősödését jelenti. Az új fogyasztói igények megjelenésével a vidék egyes elemei a piaci igényekhez igazodva felértékelődnek, vagy veszítik el jelentőségüket.

Előadásomban a RURBAN⁹⁰ nemzetközi összehasonlító kutatás eredményeit használom fel, amelynek középpontjában a vidék és város közötti átalakuló kapcsolat, a városi hatások és a városi nyomás (urban pressure) jelensége állt. A kutatás egyik altémáját, a városi nyomásként megjelenő vidéki turizmus és fesztiválturizmus jelenségét elemezem, majd példaként az esettanulmányok módszerét segítségül hívva bemutatom és összehasonlítom a balatoni régióban évről évre megrendezett Művészetek Völgye fesztivált és a budai agglomerációban zajló etyeki bor- és gasztronómiai fesztiválokat.

Deák Péter⁹¹, DSc

A biztonságérzet változó tartalma és aktivitás-érdeke napjainkban

(New connotations of the security perceptions)

A biztonság lényegében a kihívásokkal szembeni prevenció a post factum védekezés megelőzésére. Lényegében fenyegetettség nélküli állapot, belső és nemzetközi jogi, szervezeti és infrastrukturális garanciák rendszere, amely mind a közérzet, mind a politika szempontjából bizonyos percepciókban fejeződik ki. Korábban, az elmúlt évszázad második felében a biztonsági kihívások az erőszakjelenségek, fegyveres szembenállások tekintetében jelentkeztek. A globalizáció kiteljesedésének korában azonban a fenyegetettségi érzetek, éppen az újszerű kihívások megjelenése nyomán megváltoztak, bővültek és komplexebbé váltak. Nyilvánvalóvá vált, hogy bizonyos veszély és válságtényezők, amelyek nem

⁸⁹ MTA Politikai Tudományok Intézete

⁹⁰ A RURBAN – *Building New Rural-Urban Relationship Urban Pressure* c. kutatás az az EU FP6-os keretprogramban 2003-2006 között zajlott. A kutatásban 5 ország: Hollandia, Magyarország, Finnország, Spanyolország és Franciaország vett részt. A kutatásban Magyarországot az MTA Politikai Tudományok Intézete képviselte Kovách Imre vezetésével. Résztvevő kutatók: Csité András, Csurgó Bernadett, Jókuthy Emese, Kristóf Luca, Megyesi Boldizsár és Nagy Kalamász Ildikó.

⁹¹ Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem

elsősorban katonai jellegűek, egymást indukálják. A technika forradalom új szakasza, a társadalmi fogyasztás igényváltozása és a természet tűrőképessége e három tényező ütközőpontjában olyan feszültségeket szül, amelyek kezelése újszerű rendszereket, metodikákat, együttműködést igényel. Ezt az igényt bonyolítja a globális világrend napjainkban történő felgyorsult változása, a konfliktusok aszimmetrikus jellege, a fenntartható fejlődés nemzetközi akadályrendszere. A fenyegetettségi érzetek tekintetében a hagyományos ellenségkép helyett egy kihívási „jelenségkép” alakul ki. A veszélyérzetek fókuszában az állam, a terület helyett az ember, az állampolgár, a társadalmi életformák, a felhalmozott értékek és infrastruktúrák kerülnek.

A biztonságtudat új erőszakformákat érzékel, amelyek között azonban visszaszorul a hagyományos háború, előtérbe kerül a terrorizmus, szervezett bűnözés, nemzeti-etnikai konfliktusok, szélsőséges radikalizmus és ezekkel járó kirekesztő radikális ideológiai jelenségek. Ugyanakkor a mindennapok kockázattudatában egyre nagyobb szerepet kapnak az extrém természeti jelenségek, globális felmelegedés, energiafüggőség, tömeges, egyidejű illegális migráció, új típusú járványok, és az informatikai rendszerek szándékos, vagy véletlen károkozása. Mindezek a biztonság tartalmában, és a veszélyérzetek formájában manifesztálódó kihívások jelentős és korrekt prioritáselemzést, felkészítő kommunikációt igényelnek, amelyek egy új, interdiszciplináris elméleti területnek, a „veszély, válság és konfliktuselemzés és kezelés” tudományágzatának létrejöttét igényli.

Debarge, Yasmine⁹²

Child Access Services in Hungary: importing a practice or renewing a service?

(Gyermeklátogatási Szolgálatok Magyarországon: átvenni a gyakorlatot vagy megújítani a szolgáltatást?)

Child Access services are places where a guardian parent can leave the child so that the other parent can practice his or her visitation right for a certain time. The visitation can eventually be supervised by a third person not related to the couple. The use of child access service can be an initiative of the parents, but more often, the parents are sent to the service by judges. This presentation will describe the circumstances in which Child Access Services were created in Hungary, and how it introduced family mediation in the country. A specific attention will be given to the 2005 legislation. Part of the child protection institutions reform which was initiated by international lobbying groups for children rights, it made it an obligation for local authorities to provide this service. A parallel will be drawn between these services and the social activities of case workers of the Guardianship Authorities in the 60's. The aim is to show how laws and ideas which tend to answer to a "globalization" of family law, are interpreted within a national institutional and economical context, fitting the culture receiving it while modifying it towards the new norms.

⁹² PhD student, Social Sciences Ecole Normale Supérieure de Cachan, Institut des Sciences Sociales du Politique, France